

О. Бурда

**ЕМОЦІЙНИЙ ВПЛИВ РИТМІЧНИХ ПАТЕРНІВ НА АУДИТОРІЮ:
ПСИХОАКУСТИЧНИЙ АНАЛІЗ У КОНТЕКСТІ УДАРНИХ ІНСТРУМЕНТІВ**

О. Burda

**EMOTIONAL IMPACT OF RHYTHMIC PATTERNS ON THE AUDIENCE:
A PSYCHOACOUSTIC ANALYSIS IN THE CONTEXT OF PERCUSSION
INSTRUMENTS**

Емоційний вплив музики на слухачів є однією з ключових тем сучасної музикознавчої науки та музичної психології. Ударні інструменти, завдяки своїй здатності створювати складні, багатотонарні ритмічні конструкції, мають значний вплив на емоційний спектр сприйняття музики. Психоакустичний підхід дозволяє глибше дослідити механізми впливу ритму на психологічні реакції слухачів, що надає нові можливості для розуміння феномену емоційної синергії між виконавцями та аудиторією. Розвиток психоакустики у ХХ столітті був тісно пов'язаний з потужним технічним прогресом та розвитком таких наук, як фізіологія, психологія, особливо в плані інженерних рішень у галузі науково-дослідного інструментарію. Одним з найбільш вагомих внесків у розвиток психоакустики стали роботи Гарві Флетчера та його колег у лабораторії Bell Labs. Вони проводили численні експерименти, спрямовані на визначення порогів чутливості людського слуху до частоти, інтенсивності звуків та їхніх спектральних характеристик. Зокрема, Г. Флетчер розробив концепцію маскування звуків та запропонував математичне моделювання поведінки слухової системи.

На сучасному етапі розвитку психоакустики з'явилися нові напрями досліджень, зокрема дослідження електрофізіологічних реакцій мозку на звукові стимули за допомогою магнітно-резонансної томографії та електроенцефалографії. Ці методи дозволяють детально вивчати нейронні процеси, які лежать в основі слухового сприйняття та відкривають нові горизонти для розуміння складних психоакустичних явищ, таких як музикальний слух, ритм і тембр.

Екстраполяція наукових напрацювань у цих галузях на сучасну виконавську практику виконавців, вивчення психоакустичного компоненту ритмічних патернів на конкретних творах надає змогу сформулювати новий рівень науково-теоретичного осмислення музичного мистецтва, тим самим значно підвищуючи рівень виконавського мистецтва.

Ритм є архіважливим компонентом музики, його фундаментом та каркасом, що окреслює структуру й часопросторову організацію музичного твору. Основними параметрами, які впливають на сприйняття ритмічних патернів, є:

- Темп. Швидкість має прямий вплив на емоційний фон композиції. Швидкий темп асоціюється з енергією, активністю, напругою, тоді як повільний ритм може викликати почуття спокою або навіть суму. Агогічні відхилення безпосередньо впливають на драматургічне сприйняття твору;
- Метр і акценти. Складні ритмічні структури, зокрема поліритми або зміщені акценти, можуть створювати відчуття неспокою або хаосу. Простіші та симетричні патерни сприймаються як більш стабільні та передбачувані, що асоціюється з позитивними емоціями;

- Інтенсивність звуку. Рівень гучності ударних інструментів може підсилювати або пом'якшувати емоційний ефект. Наприклад, голосні удари барабанів можуть викликати фізіологічну реакцію, пов'язану зі збудженням або навіть страхом.

Ритмічні патерни ударних інструментів мають потужний емоційний вплив на слухача в широкому жанровому спектрі: від академічних творів, до року, електронної музики та сучасних народних стилізацій.

Таким чином, можна стверджувати, що ритмічні патерни здатні взаємодіяти з аудиторією на психоакустичному рівні, визначаючи її емоційний стан у процесі сприйняття музики. Вони стають тим з'єднувальним елементом, на якому утворюється синергія виконавця та слухача. Ритмічний елемент, через свою складну психофізіологічну природу, є одним із ключових інструментів для емоційної ретрансляції «живого» музичного процесу в метажанровому контексті.

Т. Селеменова

СУЧАСНЕ СКРИПКОВЕ ВИКОНАВСТВО: ШЛЯХИ ПОСТУПУ

T. Selemeneva

CONTEMPORARY VIOLIN PERFORMANCE: WAYS OF PROGRESS

Скрипка є універсальним інструментом, який гармонічно впливає на будь-який стиль музики, вона додає в сучасні жанри музичного мистецтва нотки камерності, тобто класичного скрипкового виконавства й, навпаки, сучасні жанри роблять скрипку більш рішучою, експериментальною та цікавою для молоді. Такий зв'язок дає потужний рух у напрямі вдосконалення та створення нових ідей у сучасному скрипковому виконавстві.

Актуальність теми обумовлена тим, що сучасний скрипковий виконавець повинен відповідати нормам сучасного світу. А саме в сьогоденніших реаліях слухач вибирає більш популяризовану та естрадну музику. Із цих причин необхідно розширяти знання та вміння своєї техніки гри на інструменті та репертуару. Тому цим дослідженням хочу звернути вашу увагу на сучасне скрипкове виконавство та шляхи його поступу з минулого.

Для того щоб почати вивчати нові сучасні тенденції скрипкового виконавства, потрібно спершу вивчити історичні дані про сам інструмент та його походження, більш детально розглянути структуру та нюанси виготовлення, адже кожен майстер у минулі часи робив інструмент на свій лад і від цього кожна скрипка була унікальна й зі своїм звуковим тембром.

Переглядаючи історичне минуле скрипки, у її витоках з'являються риси більш камерного звучання, народне замінюється світським. Композитори створюють нові жанри саме для скрипкового виконавства, а також поступово вписують скрипкові партії у свої витвори мистецтва. З'являються нові музичні школи зі своїми техніками та методами навчання, які виховують скрипкових майстрів, поціновувачів музики. Ставляться нові художні завдання, пов'язані з масштабністю гри, віртуозністю та зміною способу тримання інструмента.

Музичне мистецтво ХХ ст. характеризується інтенсивними пошуками нових засобів виразності та збагаченням великою кількістю стильових течій. Однією з